

Het heiligenboek

De heilige wilskracht. Petrus Claver en Jan Berchmans Tom Zwaenepoel

Petrus Claver ziet het levenslicht in 1580 in het Catalaanse Verdú. Hij heeft eenvoudige christelijke ouders. Op 22-jarige leeftijd treedt hij toe tot de jezuïeten. Na zijn filosofiestudie aan de missieschool in Mallorca komt hij in aanraking met de zogeheten 'missie onder de zwarten' en trekt hij naar West-Indië en Colombia. In 1616 wordt hij tot priester gewijd in de Colombiaanse havenplaats Cartagena, het centrum van de handel in Afrikaanse slaven. Tot aan zijn dood in 1654 zet hij zich voor hen in.

Met sterke wil en zonder angst of zwakheid ontfermt Petrus zich over armen, uitgestotenen, gevangenen, zieken en stervenden. Bijzondere aandacht heeft hij voor de slaven die maandelijks per duizend na ontstellende mishandelingen in Cartagena worden ontscheept en als vee verkocht. Voor hen is hij trooster, helper en beschermer. De 'slaaf van de slaven' ontvangt ze aan land, verzorgt hun wonden, biedt materiële steun en bezoekt ze nadien in de herenhuizen of op de plantages waar ze als dienaar of landarbeider leven. Zijn naastenliefde wordt zichtbaar in zijn activiteiten als arts, leraar, ziekenverpleger en collectant. Als zielzorger, priester en missionaris onderricht hij de slaven

in de 'waarheden van het geloof', zoals de gevouwen handen, het kruisteken, het kerkbezoek en het doopsel. De 'apostel van de zwarten' zou meer dan 300.000 mensen hebben gedoopt. Het moordende klimaat en de bovenmenselijke inspanningen verzwakken hem en tijdens een reis langs de kust, om pestlijders in hun hutten te bezoeken, wordt hij zelf ziek (1650). Half verlamd is hij niet meer in staat om zelfstandig te eten of naar de mis te stappen. Toch blijft hij als biechtvader en raadgever actief. Naar zijn sterfkamer trekken zowel kloosterlingen en bisschoppen als rijken, armen, slaven en kinderen. Ze nemen afscheid van de 'heilige van de grenzeloze liefde', wiens oproep tot vrijheid en strijd tegen uitbuiting tot op vandaag vaak onbeantwoord blijft.

Jan Berchmans wordt in 1599 geboren als oudste van vijf kinderen. Zijn vader is schoenmaker in Diest, waar zijn oudste tot zijn twaalfde levensjaar blijft. Om de studiekosten te helpen betalen, woont hij een tijdje in als hulp bij een geestelijke in Mechelen. In die stad werkt hij als dienstbode, studeert hij aan het pas gestichte jezuïetencollege en treedt hij in bij de jezuïeten (1616). Na het noviciaat van twee jaar stu-

deert hij in Antwerpen filosofie. Vervolgens legt hij in Mechelen zijn geloften af en vertrekt hij naar Limburg om filosofie te studeren. Op vraag van zijn oversten zet hij die studie voort in Rome. In de zomer van 1621 beëindigt Berchmans de cursus filosofie. Kort daarop overlijdt hij aan de gevolgen van een longontsteking. De naar hem genoemde Sint-Jan-Berchmanscolleges in Antwerpen, Avelgem, Brussel, Diest, Genk, Mol en Westmalle herinneren de hedendaagse jeugd aan de eerste Vlaming die door de Kerk heilig is verklaard. Dat gebeurt dankzij twee mirakels: de opmerkelijke genezing van een novice van het Heilig Hart in New Orleans en die van een claris uit het Brusselse.

Al op zesjarige leeftijd dient Jan Berchmans dagelijks twee tot drie missen met grote ijver. Als tiener legt hij zich de geestelijke dagtaak van een volwassen kloosterling op. Hij is natuurlijk, open en moedig. Lang droomt hij ervan missionaris te worden tussen de Spaanse en Portugese conquistadores, die naar Midden- en Zuid-Amerika varen. Vooral wil hij de soldaten bijbrengen respect te hebben voor elke huidkleur en elk ras, zoals de indianenslaven. Een andere ambitie is een wetenschappelijke studie

over de onbevleete ontvangenis. Tijdens zijn verblijf in Rome is Berchmans een voorbeeld van deugdzaamheid en trouw. Zijn wilskracht, vroomheid en volharding worden verheven tot voorbeeld. Hoewel zijn ascetische leven tot gezondheidsproblemen leidt, behoudt hij zijn levensvreugde. Omdat hij al zijn taken vol vreugde uitvoert, noemen zijn medebroeders hem 'frater glimlach'. Zijn gave bestaat erin het doodgewone dagdagelijkse op een buitengewone manier uit te voeren. Zijn lijfspreuk is: „Doe goed wat je moet doen.”

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

19 februari, 21.35 uur, Canvas (herhaling 20 februari om 14.33 uur via Canvas). Tweede aflevering van *Arm & Rijk*, achtdelige serie waarin Jan Leyers overal ter wereld op zoek gaat naar de impact van materiële welstand en de groeiende ongelijkheid op het leven van mensen. Hoe gaan ze om met armoede of rijkdom? Wat is de invloed ervan op hun bestaan en op hun wereldbeeld? Elke aflevering speelt zich af op een andere plek, vandaag is dat Los Angeles.

20 februari, 20.40 uur, VRT één. In de reportageserie *Via Annemie* alweer een aangrijpend verhaal: *Dead Man Walking*. Annemie Struyf ontmoet terdoodveroordeelde gevangenen.

21 februari, 20.40 uur, Canvas. *The Kite Runner*, Amerikaans drama uit 2007 naar de roman van Khaled Hosseini over twee jongens, een vlieger en de Russische inval in Afghanistan.

22 februari, 12.15 uur, Braambos via Canvas. Herhaling van de uitzending van zondag 16 februari, met onder meer een Nederlandse documentaire over *Het jaar van paus Franciscus*.

22 februari, 14 uur, VRT één. *Mary Poppins*, onsterfelijke muzikale film uit 1964 met Julie Andrews en Dick Van Dyke over de familie Banks en hun nieuwe gouvernante.

De vrome kudde

Signeren Ingezonden door Walter Vanden Berghe

Een beroemde auteur signeert in de boekhandel zijn meest recente roman. Verschijnt daar aan de tafel een man die niet enkel bewust boek ter ondertekening aanbiedt, maar ook schrijvers zes eerder verschenen titels. Zegt de man:

– Mijn vrouw houdt nogal van uw werk en ik wil haar deze voor haar verjaardag geven.

Waarop de schrijver:

– Dat zal wel een verrassing voor haar zijn, niet?

Antwoordt de man:

– Dat denk ik wel! Ze verwacht immers een bontjas.

Opstelzinnnetjes Ingezonden door Urbain Vrijdaghs

Spaghetti smaakt naar macaroni, maar een beetje langer.

Vader is een echte mopperaar. Hij kent altijd de laatste moppen.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

plaats in Italië	autopech	boterton	kunst-	strijd-	voertuig
familieid	kleur		werk	gewoel	
7		boom			4
mager		zangnoot		berg-plaats	vis
aarden vaas		telwoord			
bedehuis		beeld-merk			
			smart		
			over-schot		
lucht-spiegeling	hoofd v.e. moskee	regel-maat			Germaans schrift-teken
		koraal-eiland			
				voor	
				baardje	
Mexi-caanse pannen-koek	opgooi				ultra-violet
	circa				nikkel
					3
		kanteel			
zacht				nauwe opening	

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: **CENTRAAL**

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---